Nr 339. ROK 1833. PONIEDZIAŁEK 23 GRUDNIA

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5

JMIONA SŁOWIAŃSKIE.
Dziś Drogomir.

Gazeta Krakowska

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina	Barometr na 0° R.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
2 7 26	„ 11, 885	† 3,5	— 1.5	Pl. zachodni mocny	Pochmurno	w nocy Deszez.
12 27	„ 0, 740	3.8	3.8	Zachodni mocny	„ „	
2 3	„ 1, 153	1.0	1,0	„ „	„ „	Snieg.
9	„ 1, 636	† 3,8	— 3.0	Pl. zachodni mocny	„ „	

Część Nieurzędowa.

K R A K Ó W

Wdniu wczorajszym, jakto poprzednio oznajmiliśmy, wystąpił na scenie tutejszéj p. Jerrmann artysta dramatyczny. Publiczność nasza zwykła uczęszczać na podobne widowiska, ale zrażona tyłokrotnym zawodem z strony produkujących się cudzoziemców, nie zebrała się tą razą, tak licznie jak się spodziewać należało. Pan Jerrmann zadowolnił przytomnych widzów swém wytąpieniem w Trajedji *Cynna — Rozbójnicy*, tak dalece, że dwa kroć był przywołany i oklaskami okryty. Publiczność nadto jednomyślnie oświadczyła życzenie, aby pan Jerrmann wtóry raz chciał na scenie tutejszéj wystąpić; spodziewamy się, że żądaniu publiczności nie odmówi. Piękna postawa ciała artysty, nauczenie i przejęcie się rolą, podobało się powszechnie przytomnym. Jest to pierwszy cudzoziemiec, który potrafił względy publiczności tutejszéj pozyskać.

P O L S K A

Warszawa 18 *Grudnia.*

JO. Xiąże Warszawski, Jenerał Feldmarszałek, Hrabia Paskiewicz Erywański, Namiestnik J. Cesarsko-Królewskiej Mości w królestwie polskiém, pragnąc drogi dla wszystkich wiernych poddanych dzień dzisiejszej uroczystości imienin Jego Césarskiéj Mości odznaczyć czynem miłosierdzia wrodzonego uczuciom naszego monarchy na mocy udzielonéj sobie władzy, raczył 50 osobom które ze śledztw i sądu okazały się winnemi uczestnictwa w zamiarach zbrodniarzy usiłujących wzniecić nowy rokosz w królestwie polskiem, oraz i w drugich przestępstwach politycznych, za które według praw podlegali ciężkim karom, udzielić zupełne przebaczenie, z dozwoleniem powrotu do swych zamieszkań. Osoby te są następujące: Florjan Drozdowski obywatel miasta Warszawy. Wincenty Łokocz wolno praktykujący lekarz. Józef Tomen obywatel warszawski. Józef Więckowski assessor ekonomiczny kommissji województwa kaliskiego. Enfrozyna Mirosławska obywatelka z miasta Lubrańszczyka. Tekla Winnicka, żona Antoniego Winnickiego. Józefa Ujazdowska dziedziczka wsi Zbiewa, Biernacka dziedz. wsi Sokolnik. Józefa Więckowska żona assesora ekonomicznego. Jan Liberacki syn byłego radcy towarzystwa kredtowego województwa kaliskiego. Franciszek Ostrowski syn właściciela

wsi Złotopola. Ludwik Ostrowski dzierżawca wsi Łubowie. Wiktor Cieliński dziedzic wsi Lutoborza. Adam Benkowki smolarz. Seweryn Cybulski strażnik leśny. Albin Papuziński zamieszkały we wsi Goblic. Stefan Zboiński dziedzic wsi Wistki. Jan Bardziński właściciel wsi Glaskowa. Ignacy Dembiński ze wsi Goblica. Felix Kisielewski ze wsi Kisielewa. Maciej Sulimirski dziedzic wsi Wiesiełki. Apolinary Sulimirski dziedzic wsi Wydrzyna. Antoni Prondzyński dziedzic wsi Bielewa. Kazimierz Boblewski dziedzic wsi Rzosny. Hieronim Tarnawski dziedzic wsi Kliczkowa. Honorjusz Biernacki dziedzic wsi Szulcewic. Felix Grabowski dziedzic wsi Strachowa. Jan Gowarzewski obrońca sądowy z miasta Sieradza. Józef Zaborowski Właściciel wsi Magnus.— Ignacy Truszkowski dziedzic wsi Górek. Albert Tarnowski właściciel wsi Kliczkowa. Konstanty Walewski mieszkający w domu swojego stryja Stanisława Walewskiego. — Marcin Nowakowski pisarz ekonomiczny — Włościanie z wsi Dzbąnki; Michał Traidos Antoni Jaszczak. Mateusz Sulimirski ojciec Emissarjuszów, Sulimirskich. Emiljan Cieleeki dziedzic wsi Złotnik. Felix Walewski właściciel wsi Broszewiciny. Jakób Turkowski mieszkaniec wsi Golenowo. Ferdynand Aleksiusz dzierżawca wsi Wielkiej. Ludwik Grodzicki były radca towarzystwa kredytowego województwa kaliskiego. Stanisław Walderowicz były podporucznik wojsk polskich. Zygmunt Walewski akademik Krakowskiego uniwersytetu. Teofil Rudnicki Kaliski mieszkaniec. Adam Kendrzyński dziedzic wsi Mokrycy. Alexy Jerzmanowski obywatel Łęczyckiego obwodu.

ROSSYA

Petersburg 9 Grudnia.

N. Cesarz Jegomość, od dawna nie będąc w Moskwie, a mając teraz nieco chwil wolnych, postanowił odwiedzieć starożytną swą stolicę i wyjechał w tę podróż w nocy na 24 b. m. na czas jak najkrótszy.

Fligiel-adjutent J. C. M. Zurow, mianowany, jenerał-majorem i cywilnym gubernatorem Tulskim i ma się liczyć w jeździe.

Nadzwyczajny poseł J. Sułtańskiej Mości przy Cesarsko - Rossyjskim dworze Muszir-Achmet-Basza, przybył do tutejszej stolicy 22 b. m. z licznym orszakiem, i zajął mieszkanie na angielskim brzegu w domu hrabi Ostermana-Tołstoj.

W nocy na 19 b. m. po dość silnych kilkodniowych mrozach kra zaczęła iść po Newie, co trwało przez 2 dni; komunikacja jednak między częściami miasta, na wyspach położonemi, nie była przerwaną i utrzymywała się za pomocą batów; 21 z rana Newa stanęła.

D. 8 b. m. w dzień imienin J. C. M. X. Michała, otwarty został nowo ukończony w tutejszej stolicy teatr pod nazwiskiem Michałowskiego; dawano wodwil rossyjski pod tytułem: *Znajomi nie znajomi* i balet *Kupido na wsi.*

FRANCYA

Monitor umieścił z Hiszpanji następnjące wiadomości: Madryt był w d. 21 z, m. zupełnie spokojny ani myślano nawet iżby mogły nastąpić jakie niepokoje przed oddaleniem ministra wojny p. Cruz, proponowano królowéj nadanie amnestji aresztowanym w sierpniu królewskim ochotnikom, już nawet w téj mierze dekret podpisany był, lecz na przedstawienie intendenta policji, iż w razie wykonania tegoż dekretu nie ręczy za spokojność stolicy, cofniętym został, a władze sądowe otrzymały polecenie przedsięwzięcia dalszego śledztwa względem ochotników, jako też zbiegów gwardji.

Najważniejsze fakta, jakich nam udzielił Madrycki Korespondent, tyczą się mężów powołanych niedawno przez rząd do publicznych posad. Zarco del Valle, nowy minister wojny jest najserdeczniejszym przyjacielem margrabiego de las Amarillas; ostatni w r. 1820 za rządu konstytucyjnego, sprawując wydział ministerjum wojny, mianował Zarco del Valle jeneralnym sekretarzem swojego ministerjum, później Zarco mianowany był posłem w Neapolu, ale los, jaki w krótce spotkał ustawę Neapolitańską, nie dozwolił mu udać się na tę posadę. Mianowano go więc kapitanem Aragonji, że jednak nie rozwinął dosyć sprężytości przeciw królewskim powstańcom, odwołany z tamtąd, mianowany został politycznym naczelnikiem w Katalonji. W roku 1823 uznany za nieusprawiedliwionego musiał się oddalić, aż dopiero w roku 1832 przez szczególne ułaskawienie króla, uwolniony od winy, wrócił do kraju. Zarco del Valle należał poprzednio do korpusu inżynierów, w teraźniejszym czasie rozpoczął

swoje urzędowanie od organizowania wydziału wojennego i przywrócenia urządzonego przez jenerała Ballasteros w roku 1815 sztabu jeneralnego; oficerowie składający ten sztab, przeszli jak wiadomo w roku 1820 do stronnictwa konstytucjonistów. Xiąże Anglona mianowany jeneralnym kapitanem prowincji Granada, ma bydź wezwany do Madrytu w miejsce jenerała Abadia. Nominacja ta godną jest uwagi, gdyż Anglona był gorliwym stronnikiem rewolucji z 1820. W r. 1823 z kraju wygnany 1831 ułaskawionym został, ale Ferdynand VII. był względem niego tak ostrożny, iż mu późniéj żadnego nie powierzył urzędu. Zamierzono w Staréj Kastylji urządzić municypalną gwardję.

Według listów z Lizbony z d. 16 z. m. dowiadujemy się, iż stronnicy Donny Marji dalekimi będąc od nakłonienia się do zmiany swych zamysłów, znaną mową papieża, mianą na zgromadzeniu kardynałów z powodu postępowania Don Pedra przeciwko ostatniemu nuncjuszowi papiezkiemu w Lizbonie, dąży owszem bezustannie do swego celu, z zatrzymaniem powierzchownych obrządków katolickiego kościoła, a właściwą istotę rzymsko-katolickiéj hierarchji podkopując, usiłuje wpływ stolicy apostolskiéj w Portugalji zniweczyć. Używają do tego celu prawnych form, jakich minister Pombal w czasie swéj sprzeczki z Rzymem dał przykład, i wspierają się na milczącém zezwoleniu jakie względem tego kardynał patrjarcha zachowuje. Nie można patrjarsze w prawdzie nauki i obrotu w postępowaniu zaprzeczyć, lecz on do wszystkich rządów, jakie od wyniesienia jego na najwyższą godność portugalskiego kościoła w Lizbonie następowały, i do ich częstokroć zupełnie przeciwnych zasad w kościelnych sprawach, z podziwiającą giętkością się przyłączył. Rząd Don Pedra, pod zasłoną téj formalności, nie robiąc powierzchownie rozbratu z katolicyzmem, wyszukuje i używa przeciw rzymskiéj hierarchji téj samej broni, z którą w swym czasie protestantyzm występował przeciw Rzymowi. Jak wiadomo, po sekularyzacji klasztorów, nastąpiło zniesienie dziesięcin; do tego przyłącza się ustanowienie junty w celu rozszerzenia początkowéj nauki w kraju, którą od dotychczasowéj wyłącznéj kontrolli duchowieństwa uwolnić mają. Gazeta rządowa *Kronika* ogłasza otworzenie szkół wzajemnego nauczania się i powtarza uwiadomienie o wydaniu broszurki pod tytułem: *Zgorszenie*. Ani wątpić można, że tak ostateczne środki, sporowi temu nadają charakter zaciętości i wytrwałości. Ale nietylko u stronników rzymskiéj hierarchji narobił sobie rząd konstytucjiny nieprzyjaciół. Środki przedsięwzięte względem dóbr rządowych i probostw, oddalają od niego część Fidalgji (wysokiéj arystokracji) która oświadczyła się za Donną Marją i angielskim systemem; szlachta bowiem patrzy z nieukontentowaniem na te kroki rządu, zagrażające zniszczeniem dotychczasowych środków utrzymania większości jéj członków. W Portugalji istnieje mnóstwo majoratów, większa część za tém szlachty znajdowała stósowny do ich pochodzenia zbytek, w nadaniu sobie król: dóbr, kanonji probostw, opactw i t. p. Znane listy hr. Taipy pisane do Don Pedra można uważać za wyrażenie się fidalgo-oppozycji, któraby xięcia Palmellę rada oglądać na czele gabinetu.»

W buletynie kupieckim z Madrytu piszą, że jenerał Bourmont, jeden z jego synów, jenerał Clouet i wielu innych officerów francuzkich, będących dawniéj w wojsku Don Miguela przybyli do Encipa, w celu odpłynienia na okręcie do Ameryki. Najpóźniejsze wiadomości donoszą, iż w Almeira wsiedli na okręty.»

Na granicy portugalskiéj schwytano wielu karlistów, pomiędzy tymi znanego mnicha Jara, i Talleira który się podawał za ministra skarbu xięcia Don Carlos.

Xiąże Talleyrand był w niedzielę w Tours, w poniedziałek odjechał do Courtalin, gdzie zabawić ma dni kilka, a potem chce przybyć do Paryża, i niedługo zabawiwszy powrócić spiesznie do Londynu. Wielu twierdzi, że nie do Londynu, ale do Wiednia ma odjechać. *(G. C. W.)*

SZWECYA.

Sztokolm 3 grudnia.

Oto jest rozporządzenie królewskie, tyczące się zwołania nadzwyczajnego sejmu: »My Karol Jan z Bożéj łaski król Szwedzki, Norwegji, Gotów i Wendów. Przesełamy naszym kochanym i wiernym poddanym, szwedzkim stanom państwa, hrabiom, baronom, arcybiskupom i biskupom, rycerstwu, szlachcie, duchowieństwu, miastom i gminom, nas[illegible] ·zdrowienie, łaskawą przychyl-

ność i szczerą wolę naszą za pomocą boską! Znajdując potrzebę, aby postanowienie prawą menniczego z 1 marca 1830 zaprowadzone było, i chcąc się w tym względzie z stanami państwa naradzić, zapraszamy i rozkazujemy wszystkim szwedzkim stanom państwa, aby się d. 15 stycznia r. p. zgromadzili na nadzwyczajny sejm w naszém stołeczném mieście Sztokolm, i napominamy was, abyście się według tego zachowali, co porządek sejmowy § 11, 12, 13, 14, 15, 18 i 22, względem wyborów sejmowych, należytéj formy pełnomocnictw i innych punktów przepisuje; aby także według § 77 wspomnionego porządku postępowali. Co tym wszystkim, do kogo to przynależy, najłaskawiéj ogłaszamy, i zostajemy wam z wszelką królewską łaską przychylnymi, polecając was Wszechmocnego Boga potężnéj opiece.

(G. C. W.)

WŁOCHY

Rzym 29 listopada.

Hiszpańskie wypadki i tu wiele osób zajmują, lecz w stolicy naszéj inaczéj sądzą o następstwie tronu hiszpańskiego niż w Paryżu. — Dowodem tego jest świeżo wydany okólnik od kurji do kardynałów, w którym oznajmia im, aby na święta Bożego narodzenia, powinszowania ukoronowanym głowom katolickiego chrześciaństwa, które podług zwyczaju kardynałowie corocznie czynić zwykli, tą razą winni i Don Carlosowi hiszpańskiemu przesłać. Nikt nie weźmie rządowi papiezkiemu za złe, że bardziéj sprzyja Don Carlosowi, który był zawsze gorliwym stronnikiem kościoła i teraz duchowieństwo wiele dobrego po nim się spodziewa. Inna jeszcze okoliczność dwór rzymski do tego kroku skłoniła a ta jest wstrzymanie gabinetowego gońca z Madrytu, który od czasu śmierci Ferdynanda VII nie postał w Rzymie, gdy podług zwyczaju zachowywanego przez Hiszpanją, powinien był listy i podarky przywieść dla stolicy apostol:. To usprawiedliwia mniemanie dworu rzymskiego, że królowa rejentka hiszpańska chce u siebie postępować podług systemu Don Pedra w Portugalji. O uznaniu Donny Izabelli, jako królowéj hiszpańskiéj nie ma mowy, chociaż tutejszy poseł hiszpański *Gomez Labrador* jawnie się za nią oświadczył. Poseł ten, sprzyja zupełnie interessom owdowiałéj królowéj; on bowiem połączył xiężniczkę Neapolitańską z królem Ferdynandem, w tém przekonaniu, że z tego małżeństwa zrodzone potomstwo ogarnie tron hiszpański; dla tego on z serca życzy sobie utrzymania Izabelli II. Hiszpanie tu bawiący wszyscy się oświadczyli za Don Carlosem, wszyscy mają nadzieję że ten xiąże tron odzyska. Utrzymują oni, że minister Zea Bermudez sprzyja infantowi. Wiadomości z prowincji są zasmucające. Milicje, inaczéj zwani ochotnicy papieżcy, dopuszczają się zdrożności i lud uciemiężają. Mówią tu za rzecz pewną, że jenerał Hrabowski wejdzie do służby wojskowéj i będzie mianowany jeneralnym dowódzcą (generalissimo) armji papiezkiéj. Jest to jedyny środek do wprowadzenia karności w wojsku papiezkiém tak potrzebnéj, a nawet i w kraju gdzie wszyscy rozkazują a nikt niechce bydź prawu uległym, tén jenerał jest zdolny porządek zaprowadzić nietylko wojsku, ale i w kraju. *(G. H.)*

Doniesienia.

Powołany przez Wysoki Senat Rządzący na urząd notarjusza publicznego, mam honor zawiadomić osoby interessowane, iż kancellarją notarjalną utrzymywać będę w Krakowie przy ulicy Mikołajskiéj pod L. 651 w domu PP. Łopatkiewiczów.

S. Korytowski Not.

Podpisany zawiadomia szanowną Publiczność, iż będąc sam w Wiedniu sprowadził srebra próby 13téj w różnych fassonach jako to: maszyny do herbaty i kawy, lichtarze, solniczki, cukiernice odkryte i zamykane, garnuszki do śmietanki, tabakierki i tym podobne różne galanterje, poleca się także z wyrobami złotemi jak najgustowniéj zrobionemi; przyrzeka jak najumiarkowańszą cenę, przyjmuję oraz srebra stare; złoto i klejnoty na zamianę, sklep podpisanego na ulicy Florjańskiéj Nr 502 pod znakiem Orła złotego. *Dominik Lipnicki* Jubiler.

(3r.)

W Handlu podpisanego przy ulicy Grodzkiej w domu P. Czermińskiego znajdują się oprócz win białych, dwojaki gatunek Szumlauer, Nessmüller, gorzkie, Austrjackie; oprócz zaś trojakiego gatunku czerwonego Ofner, jeszcze Möneszer i Tokajski, Ausbruch jakoteż wina wytrawne i łagodne których na butelki garnce i beczki dostać można.— O cenie najumiarkowańszej i gatunku każdy sam przekonać się może.— Utrzymuje do tego doskonały nowy billard i gazety rozmaite.— Nadto można u niego nabydź kilkadziesiąt mało używanych beczek winówek z żelaznemi obręczami, obejmujących w sobie jedna od 5ciu do 12 wiader. *A. A. Knotz.*

(3r.)